

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää Espoon ja Kauniaisten työllisyysalueelta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi. Muutettavaksi ehdotettavan lainsäädännön muutostarpeita kartoittava arviomuistio on ollut lausuttavana ajalla 12.4.-17.5.2024.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023), työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettua lakia (381/2023), kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023), työttömyysturvalakia (1290/2002), kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia (189/2001), saamen kielilakia (1086/2003) ja tulotietojärjestelmästä annettua lakia (53/2018).

Työnhakijan palveluprosessia koskevaa sääntelyä kevennettäisiin ja alkuhaastattelun järjestämisen määräaikaa pidennettäisiin. Palveluprosessiin kuuluvien täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen perustuisi vahvemmin työnhakijan palvelutarpeeseen ja niiden kaavamaisesta järjestämisestä luovuttaisiin. Työvoimaviranomaisen työnhakijan haettavaksi osoittamien työpaikkojen velvoittavuutta lisättäisiin.

Työnhakijaksi rekisteröityneelle henkilölle tulisi velvollisuus työnhakuprofiilin laatimiseen ja julkaisemiseen. Työvoimaviranomaisille säädettäisiin uusi lakisääteinen tehtävä laatia ja julkaista työnhakuprofiili, mikäli työnhakija ei laatisi tai julkaisi profiilia. Tahoja, jotka voivat hakea ja tarkastella palvelualustalla julkaistuja työnhakuprofiileja laajennettaisiin.

Työttömyysturvalakiin tehtäisiin työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta johtuvat muutokset sekä muutoksia muun muassa koulutusta vailla olevien nuorten velvollisuuteen hakea opiskelupaikkoja työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä.

Muihin lakeihin tehtäisiin myös työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta johtuvat muutokset tai muita tarkennuksia, joilla selkeytettäisiin lainsäädäntöä.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2025 ja muutokset tulisivat voimaan pääosin vuoden 2026 alusta lukien.

Työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevalla hallituksen esityksellä on työnhakijan palveluprosessiin liittyen kiinteä yhteys sosiaali-

ja terveystieteiden valmistelemien yleistukea koskevan hallituksen esityksen kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää tässä yhteydessä lausuntonsa antavia tahoja huomioimaan mahdollisuuden lausua myös hallituksen esityksestä yleistukea koskeviksi lainsäädännöksi, jonka lausuntokierros alkaa viikolla 9.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia kevennetään, jotta rajallisia resursseja voidaan käyttää tarkoituksenmukaisemmin ja asiakaslähtöisemmin. Virkailijoilla annetaan enemmän harkintavaltaa ja veloitetaan yksilölliseen työllistymisen edistämiseen sekä panostetaan alkukartoitukseen ja henkilökohtaiseen kohtaamiseen. Lisäksi hallitus lisää yksityisten työnvälitysyriestien mahdollisuutta saada tietoja työttömistä työnhakijoista.

Esitys liittyy myös hallituksen vuosien 2025–2028 julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvään linjaukseen, jonka mukaan työvoimapalveluiden palveluprosessiin liittyvien tehtävien normitusta kevennetään.

Tavoitteet

Tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti keventää työnhakijan palveluprosessia siten, että tukea työnhakuun voidaan kohdentaa nykyistä tarkoituksenmukaisemmin ja asiakaslähtöisemmin. Tavoitteena on myös lisätä harkintavaltaa palveluprosessissa sekä tukea työnhakijan työllistymistä.

Työnhakuprofiileihin liittyvien muutosten tavoitteena on parantaa työmahdollisuuksien ja työntekijöiden kohtaantoa. Lisäksi tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti parantaa yksityisten työnvälitysyriestien mahdollisuutta saada tietoja työnhakijoista.